

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Rahman ve Rahîm olan

Allah'ın Adıyla

YETİŞME ÇAĞINDAKİLER İÇİN

EN İYİ DOST NAMAZ

MUHSİN KIRAATİ

Özgün Adı:

Aşinaî Ba-Namaz

www.islamidavet.com

İçindekiler

KULLUK" YARATILIŞIN HEDEFİ	3
NİÇİN VE NASIL NAMAZ KILMALIYIZ?	5
1- Bilinç ve Şuurla Olmalıdır	7
2- Aşk ve Muhabbetle Olmalıdır	8
3- İhlas ve Samimiyetle Olmalıdır	8
4- Huşu ve Korkuyla Birlikte Olmalıdır	9
NAMAZ İÇİN HAZIRLIK	10
NAMAZIN KABULÜ	11
İbadetlerin Kabul Edilmesinin Şartları	12
1- İman	12
2- Velayet	13
3- Takva (Allah Korkusu)	13
4- Başkalarının Hak ve Hukukuna Riayet Etmek	14
VAHÎY AYNASINDA NAMAZ	16
NAMAZLA BİRLİKTE	19
Namaza Hazırlık	20
Ezan, İslâmî Düzenin Sloganı	22
Niyet	23
Nasıl İhlâşlı Olabiliriz?	26
ALLAH-U EKBER	30
FATİHA SURESİ	32
EY RAHİM OLAN ALLAH'IM!	34
KALP HUZURU, NAMAZIN RUHUDUR	37
ALLAH'IN VELÎLERİNİN NAMAZI	39
NAMAZIN SONU	42
NAMAZ SONRASI MÜSTEHAPLAR	43
CUMA VE CEMAAT NAMAZLARI	44
SON SÖZ	45

KULLUK" YARATILIŞIN HEDEFİ

Şimdiye kadar, başkalarının iyilik, yardım ve sevgilerine karşılık, onlara hiç teşekkür ettiniz mi? Elbette ki evet...

Niye?

Çünkü insanın akıl ve vicdanı, iyilik ve iyileri övmeyi ve başkalarının iyilik ve sevgilerine karşılık onlara teşekkür etmeyi emreder.

Demek ki nimet, teşekkürü gerektirir. Teşekkür etmedeki temel yaptırım, insanın idrak, şuur ve vicdanıdır. Hatta eğer bir arkadaşımız, derslerimizde bize yardımcı olur, kitap ve defterini bize emanet verir, ders hakkındaki sorularımıza cevap vermek suretiyle kılavuzluk edip, geri kaldığımız derslerimizi telafi etmek için bize yardımda bulunur, ders çalışmamız için gerekli olan araç ve gereçleri temin edip bu konudaki sorunlarımızı hallederse ve... bütün bu konularda kendimizi ona karşı borçlu bilir ve elimizden geldiği kadar onun bu iyilik ve yardımlarını karşılıksız bırakmamaya ve ona, can-ı gönülden teşekkür etmeye gayret ederiz.

Şüphesiz ki, en güzel ve en üstün nimetleri, bizim istifademize sunan, yüce Allah'tır.

O bize akıl, can, irade, fikir ve çeşitli kabiliyetler bahşetmiştir.

Dünya hayatımızı düzene sokmamız, saadet ve mutluluk içinde hayat sürmemiz için yol gösterici ilâhî önderler göndermiştir.

Varlık ve hayatımız sadece ve sadece O'nun elindedir.

Elimizdeki her şey, yüce yaratıcımız olan Allah'tandır.

O yaratıcımızdır, biz de O'nun yaratık ve kullarıyız.

O ihtiyaçsız, müstağni ve her şeye gücü yetendir, biz ise daima muhtaç, güçsüz, küçük ve de sınırlı kullarız.

Eğer ders çalışabiliyor ve ilim öğrenebiliyorsak, bu O'nun lütuf ve ihsanından, bize olan şefkat ve rahmetindedir, ki bizlere öğrenme gücü ve anlama kabiliyeti vermiştir.

Eğer nefes alabiliyor ve hayatımızı sürdürebiliyorsak bu, şefkatli, iyi, kâmil ve yüce rabbimizin bizim için yarattığı güzel ortam ve imkânlar sayesinde...

Böyle bir "güçsüz yaratık"tan, ibadet ve kulluktan başka bir şey beklenebilir mi?

Acaba "güçsüz bir yaratık"tan, o yüce yaratıcının huzurunda dua, huşu ve alçakgönüllülük içinde eğilme, muhtaç ve küçük bir kul olduğunu itiraf etmekten başka ne beklenebilir?

Yüce Allah'ın her çeşit gizli ve açık nimetlerinden yararlanan bir insandan, bütün bu nimetlerin sahibi olan yüce Allah'a, şükür ve hamdetmesinden başka bir şey beklenebilir mi?

Biz, akıllı ve vicdan sahibiyiz, hakkı tanırız ve teşekkür etmesini biliriz, kuluz ve ihtiyaç sahibiyiz. Ve eğer yüce yaratıcımız olan yüce Allah'ın huzurunda alnımızı toprağa koyuyor ve ibadet edip namaz kılıyor, ihtiyaçlarımızı istiyor ve gönlümüzdeki şeyleri Allah'a açırıyorsak "O'nun Rabliğini" ve kendimizin "kulluğunu" ortaya koyup bunu itiraf ettiğimiz içindir.

Eğer ibadet etmezsek, yaratılışın asıl hedefinden uzaklaşmışız demektir. Çünkü ulu Allah, bizim asıl yaratılış

hedefimizin, sadece kendisine ibadet olduğunu bildirdiği yüce kitabı Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor.

"Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım" ¹

Bir başka ayette de buyuruyor ki:

"Bana ibadet ediniz, işte doğru yol budur." ²

O hâlde biz, Allah'ın emirlerine itaat ederek kulluk vazifemizi yerine getirmesek ve O'nun bize gönderdiği ilâhî düzen ve hükümlere tâbi olmazsak hem nankörlük ederek O'nun rahmetinden uzaklaşmış, hem asıl yaratılış hedefimizi inkâr etmiş ve hem de bütün nimetlerin sahibi olan yüce Allah'ı tanımamış oluruz.

Allah'a kulluk etmeyen bir kimse, şeytanın, tâğutların ve Allah'ın düşmanı olan zalim ve zorba güçlerin hile ve tuzaklarına düşmekten kendisini kurtaramaz.

Allah'a ibadet ve kulluk etmek, insanı zalim ve zorba güçlerin kölesi ve uşağı olmaktan kurtarıp izzet ve şeref makamına yükseltir.

NİÇİN VE NASIL NAMAZ KILMALIYIZ?

Namazı kılmamızın, yüce Allah'a herhangi bir menfaati olmayacağı gibi namaz kılmamamız halinde de yine O'na hiçbir zararı olmaz. Eğer namaz kılsak, nefsin temizliğine ve ruh esenliğine kavuşacak, pislik ve kötülüklerden uzaklaşacak olan kendimiz; eğer kılmazsak namazın manevî ve toplumsal bereket ve faydalarından mahrum olacak ve ahirette de nankörlüğümüz ve yüce

---

¹ Zariyat Suresi; 56. Ayet

² Yasin Suresi; 61. Ayet

Allah'tan uzaklaşp kötülük ve pislklere bulaştığımız için ceza ve azap göreceğ olan da yine biz olacağız.

Saâdet ve mutluluğa, yüce insanî değer ve makamlara ulaşmamız, ancak Allah'a kulluk ve O'na ibadet sayesinde mümkün olur ve bu kulluk ve ibadet de, ancak yüce yaratıcının emri olan "namaz"la yerine getirilebilir.

Demek ki, günde beş vakit namaz kılmamız; kulluk ve ibadetimiz, yüce Allah'ın huzurunda ihtiyaç ve dileklerimizi dile getirmemiz ve bize verilen nimetlere karşı şükretmemizdir.

Bu ibadet, daima Allah'ı anmamıza ve Allah'ı anmamız da kötülüklere, günah, zulüm ve fesada düşmememize sebep olur.

Allah'a kul olan bir kimse, artık şeytanın esiri, arzu ve heveslerinin kölesi olmaz.

Namaz kılarak Allah'ın emrine boyun eğen ve böylece O'na teslim olan bir insan, artık tağutlara ve şeytanî güçlere boyun eğip teslim olmaz.

Hayatımızın son lahzasına kadar, gece ve gündüzün her anında yüce Allah'ı daima hatırlamamız ve Allah'ın zikrinin kalbimizde yer etmesi için namaz kılıyoruz. Yüce Allah'a bu şekilde yönelmemiz, kul olduğumuzu, O'nun Rabb'imiz, sahibimiz ve tek hakimimiz olduğunu ve hiç bir kulun da hiç bir zaman için, kendi sahibinin istek ve emirlerine aykırı davranışlarda bulunmaması gerektiği gerçeğini unutmamamıza sebep olur. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur:

“...Beni zikretmek için dosdoğru namaz kıl.”³

---

³ Tâhâ Suresi, 14. Ayet

Diğer bir ayet-i kerimede de şöyle buyrulur:

“Çünkü namaz, iğrenç ve kötü şeylerden vazgeçirir...”⁴

O hâlde namazı nasıl kılmak gerekir?

Gerçi, şefkatli Rabbimiz'in rızasına ulaştıracak olan ihlas ve tevazuyla yapılan her iş ve hareket bir çeşit ibadet sayılır; ama yaratıcımız, ilâh ve rabbimiz O olduğuna ve bizim de devamlı emirlerine uymamız gereken kulları olduğumuza göre, hangi hareket ve sözlerle O'na ibadet edeceğimizi ve kulluk görevimizi nasıl yerine getireceğimizi kendisi belirler ve bizim, O'nun emrettiği ve razı olup beğendiği şekilde hareket etmemiz gerekir.

Namaz, kıldığımız bu şekliyle, yüce Allah'ın istediği ve Peygamberinin de buyurduğu şekildedir.

Eğer iyi ve halis bir kul isek ve bu ibadetin bizi Allah'ın rızasına ulaştırmasını istiyorsak, neden ve niçin demeden, bir şey eksiltip arttırmadan, dinimizin fikhî hükümlerinde açıklanan kadarıyla amel etmemiz gerekir.

İbadet ve namazlarımızı Allah'ın, Peygamber Efendimizin ve Ehl-i Beyt imamlarının buyurdıkları şekilde yerine getirebilmemiz için şunlara dikkat etmemiz lazım:

1- Bilinç ve Şuurla Olmalıdır

Düşünülmeden ve akletmeden, körü körüne yapılan ibadetlerin sevap ve değeri yoktur. Yani, insan namaz kılarken, yüce Allah'a ihlasla yönelmeli, ibadetinin, zikir ve dualarının, manasını ve kimin karşısında durup neler söylemekte olduğunu iyice bilmelidir.

---

⁴ Ankebut Suresi, 46. Ayet

Peygamber efendimiz (O'na ve Ehlibeytine selâm olsun) şöyle buyuruyor:

*“Dikkat ve bilinçle kılınan iki rekat namaz, gaflet içerisinde ibadetle geçen bütün bir geceden daha iyidir.”*⁵

2- Aşk ve Muhabbetle Olmalıdır

Tembellik, hâlsizlik ve uyuşuklukla kılınan namazın, insan üzerinde hiç bir tesiri olmaz. Namaz kılan kimsenin gönlünde, Allah'ın muhabbet ve sevgisinin yer etmiş olması, ona bunca nimetleri bahşeden yüce Allah'a aşk ve iştiyakla yönelip namazını kılması gerekir. Namazını, şefkat ve rahmetiyle, ona bu kadar nimetleri veren yaratıcısına şükrederek, muhabbet ve iştiyakla edâ etmelidir.

Allah Resulü (s.a.a), namazı gözünün nuru olarak nitelendirmekte ve: *“Ezanın sesini duyup da ilgisiz kalan bir kimse, kendisine yazık etmiştir”* buyurmaktadır.⁶

İbadet ve namaza olan iştiyak öyle şiddetli olmalıdır ki, namaza davet anlamında ezanın sesini iştirmekle her işten el çekip, kâinatın yaratıcısının huzurunda namaza durmak için acele etmelidir.

3- İhlas ve Samimiyetle Olmalıdır

Kur'an-ı Kerim'in emriyle din ve dinle ilgili işlerde ihlas olmalıdır, niyet ve hedef, sadece ve sadece Allah'ın rızası olmalı, başka hedef ve gayeler onlara karışmamalıdır.

"Oysa kendilerine, dini yalnız Allah'a halis kılarak, Allah'ı birleyenler olarak O'na kulluk etmeleri emredilmişti..."⁷

---

⁵ Bihar'ul-Envar, c.84,8.269

⁶ Nehc'ül-Fesaha, 132. Konuşma

Riya ve gösteriş, bir çeşit şirktir. Yapılan bir işte riyakârlık olursa, o işin hiç bir değeri kalmaz. Yüce Allah da, kendisinin rızası dışında, gösteriş ve halkı aldatmak için kılınan namazı kabul etmez, ona sevap da vermez.

İhlas ve samimiyetle yapılmayan ibadet, cansız bedenden farksızdır. Namazın ruhu, ondaki ihlas ve samimiyettir.

4- Huşu ve Korkuyla Birlikte Olmalıdır

Bazıları namazlarında çok dalgındırlar, elleri, başları ve elbiseleriyle oynarlar, o tarafa, bu tarafa, şuna buna bakarlar. Hem namaz kılarlar, hem de etraftaki konuşmalara kulak asarlar. Bunlarda bedenî sükunet ve kalp dikkati olmaz. Bütün saydığımız bu hasletler kişilerin namazlarında tevazu ve huşuun (Allah korkusunun) olmadığına nişanelerdir.

Namazda huşu içerisinde olmak; namaz kılanın, kalbi Allah'la ve yönelişi yaratıcısına olmalıdır; bedenî huzur ve ruhî itminanı olmalı, gerçekten de her şahsiyetten ve her makamdan daha yüce, her güçlüden daha güçlü olan yüce Allah'ın huzurunda olduğunu, içten hissetmelidir.

Bir hadis-i şerifte: *“Allah'a sanki O'nu görüyormuşsunuz gibi ibadet edin”*⁸ buyurulmaktadır.

Eğer bu hâl ve durum üzerinde bulunursanız yüce Allah'ın, “gerçek mü'minler” olarak vasıflandırdığı merhaleye (dereceye) ulaşırsınız. Bunların sıfatlarından birisini yüce Allah şöyle açıklıyor:

“O mü'minler ki namazlarında huşu içerisinde dirler.”⁹

---

⁷ Beyyine Suresi, 5. Ayet

⁸ Misbah'üş-Şeria, 8.8

Yüce Allah'ın beğendiği bu vasıflardaki namazla; peygamberlerin, imamların, pak ve üstün insanların namazlarıyla kendi namazını karşılaştıran bir insan, kendisinden ve de kıldığı namazdan utanç duyar.

Keşke yüce Allah'ın beğenip kabul edeceği namazı kılmaya muvaffak olabilseydik! Allah, böyle bir namaza pek büyük sevap ve mükâfat verir...

Namazı devamlı ve de düzgün bir şekilde kılmak gerekir. Çünkü namaz konusunda gevşeklik, önem vermeme ve de bazen kılıp bazen kılmama büyük bir günahdır.

NAMAZ İÇİN HAZIRLIK

Eğer ergenlik (olgunluk, bulûğ ve mükellef olma) çağına ulaşmışsanız ne mutlu size. Çünkü bu yaşta, yüce Allah'ın kelâmına, sizleri muhatap kabul etmesine lâayık olmuşsunuz ve yüce Allah, bu yaşta sizlerden, namaz gibi bir ibadeti yerine getirmenizi istemektedir. Bu bir nimettir ve bu nimet için bayram yapmak gerekir: “*Ergenlik Bayramı*”!

Erkek çocuklar on beş, kız çocuklar dokuz yaşını doldurdıkları zaman ergenlik, yani mükellef olma çağına ulaşmışlar demektir. İşte bu çağda, yüce Allah'ın emirlerini yerine getirmeleri, kötülük ve haramlardan kaçınmaları gerekir.

Ergenlik çağına ulaşmamışsanız bile, yine de namaz kılın. Çünkü böyle yapmakla, namazı ve namazla ilgili hükümleri doğru bir şekilde öğrenirsiniz. Böylece, bu mukaddes vazife ve ibadete alışsınız ve ergenlik çağına ulaşip üzerinize namaz farz olduğu zaman, hem namaz

---

⁹ Mü'minun Suresi, 2. Ayet

kıllarken zorlanmazsınız ve hem de namazla ilgili hükümleri daha kolay bir şekilde yerine getirebilirsiniz.

Elbette bilirsiniz ki, namazla mükellef olmak için ergenlik çağına ulaşmış olmanın dışında, başka şartlar da vardır; örnek olarak, güçlü, iradeli ve akıllı olmak gibi. Yani eğer birisi deli ve ahmak olur, iradesini kullanamayacak bir duruma düşer, gücü olmaz ya da ergenlik çağına ulaşmamışsa, yüce Allah'ın emirleri olan şariat hükümlerini yerine getirmek, ona farz olmaz.

Ama siz, yine de, namazı ve namazla ilgili hukukları öğrenin, doğru bir şekilde namaz kılmaya kendinizi alıştırmın, yüce Allah'ı anmakla, kalbinizi hazır hâle getirin. Ancak bu şekilde, Allah'ın emirlerini en güzel bir şekilde yerine getirebilmek için, her açıdan hazır hâle gelmeniz mümkün olur.

Düşmanla savaşmak ve savaş meydanında zafer kazanmak için nasıl ki daha önceden bir takım eğitim ve ihtiyaçlara gerek görülüyorsa, nefis ve şeytan gibi düşmana karşı verilecek mücadele ve savaşta da, namaz ve ibadet gibi hazırlıklara ihtiyaç vardır.

Unutmayınız ki, eğer önceden, kalp ve ruhunuzu, devamlı ve en güzel bir şekilde yapılması gereken bu ibadet için diri tutmazsanız, bu ibadet size farz olduğu zaman, bunu yerine getirmeniz çok zor ve de çok ağır olacaktır.

NAMAZIN KABULÜ

Namazı, doğru, şart ve kuralına uygun olarak yerine getirmek, üstün bir mertebeye ulaşmayı gösterir.

Allah indinde kabul edilebilecek bir namaz kılmak ise daha üstün bir mertebeyi gösterir!..

Ders yılı içerisinde siz çok iyi ders çalışabilirsiniz, ama sene sonunda sizin iyi not alıp sınıf geçmeniz bundan daha önemlidir.

İnsan, namaz ve ibadetlerini her zaman edâ edebilir, ama bunlarda yaptığı eksiklik ve zayıflık yüzünden, yüce Allah'ın katında kabul görmeyebilir.

Bir öğrenci iyi ders çalıştığı için iyi not alsa da, onun ahlâkî durumu ve arkadaşlarıyla geçinme alışkanlığı, öğretmenin istediği şekilde olmayabilir.

Demek ki, namazdaki en üstün değer, onun Allah tarafından kabul edilmesidir. Yüce Allah'ın huzuruna, O'nun kabul edip razı olacağı bir namazla çıkmaya çalışmalıyız.

Hz. Ali (a.s) buyuruyor ki:

“Yaptığınız için kendisinden ziyade, onun kabul olunması konusuna önem veriniz.” ¹⁰

İbadetlerin Kabul Edilmesinin Şartları

1- İman

Namazın kabul edilmesinin ilk şartı, Allah'a ve O'nun dini olan İslâm'a inanmaktır. Eğer bir kimse bütün ömrünü ibadet ve namazla geçirir, ama kalbinde O'na inancı olmazsa, yaptığı ibadetler ve kıldığı namazlar kabul edilmez. Sadece namaz konusunda değil, yapılan diğer bütün iyiliklerin kabul edilmesi için, iman şarttır. Bundan dolayı, Allah'a inanmayan kâfirlerin yaptıkları iyi ve hayırlı işlerin hiç bir değeri yoktur ve yaptıkları bu iyi işler için de onlara sevap ve mükâfat verilmez. ¹¹

---

¹⁰ Bihar'ul-Envar, c.71, s.173

¹¹ Enbiya Suresi, 94. Ayet

2- Velayet

Yüce Allah'ın, bir kimsenin ibadetini kabul etmesi için, o kimsenin Allah'ı, Peygamber'i ve Ehl-i Beyt İmamlarını kabul etmesi, onlara iman edip itaat etmesi ve onları kendi rehberi olarak kabul edip onların emirlerini yerine getirmesi gerekir. Velayet inancı olmadan yapılan ibadetler kabul edilmez.

Bu konuda İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

“Yüce Allah, bizim velâyet ve rehberliğimizi kabul etmeyen bir kimsenin hiç bir amel ve ibadetini kabul etmez.”

12

Ehlibeyt'ten uzak bir dindarlığın ve masum imamların rehberliğine inanmadan yapılan ibadetlerin hiç bir faydasının olmadığı ve hatta bazen insanın yoldan sapmasına bile sebep olduğu açıktır. Velayet, doğru ve hak olan rehberlik çizgisinin kabulüdür ve bu da semavî ve ilâhî olan rehberlerin şahsında tecessüm etmiştir.

3- Takva (Allah Korkusu)

Takva, Allah'tan korkmak, günahlardan kaçınmak ve haramları terk etmektir. Takvasız birisinin yaptığı amel ve ibadetlerin hiçbir değeri olmaz. Allah korusun, hırsızlık yapıp da çaldığı şeyleri fakirlere sadaka olarak veren, cihad edip de halkın mallarını gasp edip alan birisinin verdiği sadakanın da, yaptığı cihadın da hiç bir sevabı olmaz.

Bir ibadet olarak namaz da, ancak takva ile kılınırsa, yüce Allah katında makbul olur. Allah, günahkâr, başıboş ve sorumsuz insanların namazlarını kabul etmez.

---

¹² Usul-ü Kâfi, c.1, 8.430

Bu konuda yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

"..Allah, sadece takva sahiplerinden kabul eder."

13

4- Başkalarının Hak ve Hukukuna Riayet Etmek

Namaz, insanı Allah'a yaklaştırması gereken bir ibadettir. Namaz kılan birisi, eğer yaptığı bazı işler yüzünden Allah'tan ve Allah'ın rızasından uzaklaşıyorsa, kıldığı namazlar, onu Allah'a yaklaştırmaya nasıl vesile olabilir?

Borçlu olup da halka alacaklarını vermeyenler,

Üzerine zekât ve humus vacip olup da bunları vermekten kaçınanlar,

Müslüman kardeşinin gıybetini yapıp başkalarına iftira edenler,

Müslümanlarla kardeşlik ilişkilerini koparanlar,

Kalbinde başkalarına karşı kötü niyetler besleyip de onlara karşı olan düşmanlığını gönlünde gizleyenler,

Başkalarıyla, anne, baba ve diğer ev halkıyla olan ilişkilerinde kötü davranışlarda bulunup onlara acı ve ıstırap çektirenler...

Yukarıda saydığımız işlerin hepsi, şöyle veya böyle, diğer insanların hak ve hukukunu çiğnemeye ve böylece de Allah'ın rızasından uzaklaşmaya sebep olur. Bu işleri yapan birisinin, namazının Allah tarafından kabul edilmesi gibi abes bir beklentiye kapılmaması gerekir.

Namaz kılan birisi, nasıl ki namaz kılmakla yüce Allah ile olan bağını kuvvetlendirmek istiyorsa, aynı

---

¹³ Mâide Suresi, 27. Ayet

zamanda müminlerle dostluk, samimiyet ve kardeşlik bağıni güçlendirmeli, hiç kimsenin hak ve hukukunu çiğnememeli ve bir insana zulüm ve haksızlık etmemelidir.

Hz. Resulullah'tan (Ona ve Ehl-i Beytine selâm olsun) nakledilen bir hadis-i şerifte şöyle buyruluyor:

“Yüce Allah, eşine zulmedip haksızlık eden bir erkekle, kocasına haksızlık edip eziyet eden bir kadının namaz ve iyiliklerini kabul etmez ve onlara hiç bir sevap da vermez.” ¹⁴

(Ona selâm olsun) İmam Cafer Sadık da: *“Kendisine haksızlık etmiş olsalar bile, anne ve babasına kızgın ve sinirli sert bakışlarla bakan bir çocuğun namazları kabul olmaz.”* ¹⁵ diye buyurmaktadır.

Kıldığımız namazların Allah katında kabul edilip edilmediğini nasıl anlayabiliriz? Bu konuda İmam Cafer Sadık'tan (Ona selâm olsun) çok ilgi çekici bir hadis rivayet edilmektedir:

“Namazının kabul edilip edilmediğini öğrenmek isteyen bir kimse, kıldığı namazın onu kötülük ve günahlardan alıkoyup alıkoymadığına baksın. Kıldığı namaz onu ne derece günahlardan alıkoyuyorsa o derece de kabul ediliyor demektir” ¹⁶

Geliniz, namazlarımızın, bizim için eğitim ve olgunluk mektebi olması yolunda gayret gösterelim. Namazlarımızda da dediğimiz gibi kendimizi Allah'ın kulu; Allah'a kul olmanın şartının da Allah'ın indirdiği şariat

---

¹⁴ Vesâil, c.14,8.116

¹⁵ Usul-ü Kâfi, c.2,8.349

¹⁶ Bihar'ul-Envar, c.82, s. 198

kanunlarına itaat etmek, günah ve kötülükleri terk etmek olduğunu bilelim.

Ancak bu şekilde olursa, namazlarımızdan, yüce Allah'a yaptığımız dualardan lezzet alabilir ve aynı zamanda kıldığımız namazlardan yorulmaz, aksine huzur ve mutluluk duyarız.

Allah'ım!

Bize kıldığımız namazların, yaptığımız ibadetlerin huzur ve lezzetini tattır ve namazlarımızı katında kabul edilen namazlardan kıl...

Bir Müslüman için;

"Allah'ım!..

Sen buyurduğun için itaat ettim,

Sen istediğin için yerine getirdim,

Sen görevlendirdiğin için, neden ve niçin demeden teslim oldum!" diyerek, kendisini namazlarda ve diğer ibadetlerde yüce Allah'ın emirlerini yerine getiren birisi olarak hissetmesinden daha büyük bir sevinç ve mutluluk olur mu?

İşte budur Müslümanlık: Yüce Allah'ın emirlerine teslim olmak!..

VAHÎY AYNASINDA NAMAZ

Namazın anlamı, değeri, faydası ve sırları ile ilgili yüzlerce ayet ve hadis vardır. Bu kadar ayet ve hadis

arasında, namazın gerçek mahiyetini ortaya koyan bazı noktalara kısaca değinelim: ¹⁷

Namaz, peygamberlerin, kendi çocuklarına en önemli tavsiyelerindendir.

Namaz, gafleti giderip yüce Allah'ı hatırlatır.

Namaz, Hz. Peygamber efendimizin göz nurudur.

Namaz, kibri giderir, kederli ve üzüntülü anlarda insana umut ve güç verir, ayrıca ilâhî nimetlere şükrün nişanesidir.

Namaz, dinin direği, İslâm'ın bayrağı, cennetin anahtarı ve insanları tanınmanın ölçütüdür.

Namaz, insanın, kendi yaratıcısıyla irtibat kurmasıdır. Günahları giderir. Maddî insana, manevî boyut kazandırır. En iyi başkaldırıdır. İnsanın üzerinden hiç bir zaman düşmeyen bir ibadettir ve de takva sahibi bir mü'minin Allah'a yakınlaşması için bir vesiledir.

Namaz, put kıran İbrahim Peygamber'in (a.s) sünnetinin ihyası, Muhammed'in (s.a.a) ahlâk ve tercüme-i hâli ve de Hüseyin'in (a.s) hedef ve arzusudur.

Namaz şeytanın ayaklar altında çiğnenmesi, Allah'ın hoşnut ve razı edilmesi; yüce yaratıcının huzurunda bulunmaktır.

Namaz, zayıf, güçsüz ve küçük bir yaratığın, büyük yüce ve kudreti olan "Allah" ile ilişki ve bağıdır.

Hz. İsa (a.s.) daha beşikteyken: "**Allah bana namaz kılmayı emretti**" diye buyurmuştur.

---

¹⁷ Bu vasıfların hepsi ayet ve hadislerden alınmıştır; ama konunun kısa ve öz olarak ele alınması istendiğinden dolayı Arapça metinleri yazılmamıştır.

İmam Cafer Sadık (a.s) vefat anında: *"Namazı küçümseyen bir kimse şefa'atimizden mahrum olacaktır."* diye buyurmuştur.

Hz. Ali (a.s) "Sıffin Savaşı"nın en kızgın anında vakit girdiği için, savaşı bırakıp namaz kılmıştır.

İmam Hüseyin (a.s), düşmanın ok yağmuru altında namaza durarak, namazın ve Allah yolunun kurbanı oldu.

Allah'ın Resülü (s.a.a) namazını, ayakları şişinceye kadar uzatırdı.

Hz. Ali (a.s), namazda, Allah'tan başka diğer bütün her şeyden irtibatını keserek, bütün benliğiyle Allah'a yönelirdi.

Namaz kılmayanların cezası cehennem ateşidir:

"Namaz kılıp da ona önem vermeyen, onu hafife alanların vay haline..." ¹⁸

Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

"Namazı kasten terk eden kimse, İslâm'dan çıkıp küfre düşmüştür." ¹⁹

Başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah, namazı hafife alıp küçümseyen kimsenin ömründen ve malından bereketi kaldırır, yaptığı iyiliklerin karşılığını vermez; duaları kabul edilmez, ölüm anında açlık, susuzluk ve zillet hisleri içerisinde canını teslim eder, berzah âleminde şiddetli azaplara duçar olur, kıyamet gününde de hesabı çok zorlaştırılır." ²⁰

---

¹⁸ Maun Suresi, 5. Ayet

¹⁹ Mehaccet'ul Beyzâ, c.1, 8.301

²⁰ Vesâil, c.2,8.43

Namaz, buhran ve kriz dönemlerinde, insanın en büyük manevî desteğidir.

Namaz, ibadetlerin en iyisidir.

Takva sahibi bir insanın kılacağı iki rekat namaz, lâubalî kimsenin kılacağı bin rekat namazdan daha hayırlıdır.

Gerçek müminler, namazlarında, bütün varlıklarıyla Allah'a yönelenlerdir.

Bu bölümün sonunda, İmam-ı Ümmet'in (r.a.) namaz hakkındaki buyruklarının bazılarını hatırlatmamız uygun olur kanaatindeyim:

"İslâm'da hiç bir farz, namazdan daha üstün değildir... Namaz, milletin hazinesidir... Namaz, insan üreten bir fabrikadır... Namaz, bir ümmetten pislik ve kötülüğü giderir... Bugün sorumluluk günüdür, camileri boş bırakmayınız..."

"En üstün zikir, namazdır... Bu sağlam kaleleri çok güzel koruyunuz, demeyiniz ki, inkılap yaptık, şimdi de devamlı slogan atmalyız. Hayır, namaz kılınız, namaz her slogandan daha üstündür..."

"Şeytanlar, tağutlar namazdan korkuyorlar, camilerden korkuyorlar..." ²¹

NAMAZLA BİRLİKTE

Şu ana kadar işlediğimiz konu, namazın aslı, onun ehemmiyeti, faydası ve değeri hakkındaydı.

Şimdi, namazın içeriğine yönelip onun mana ve gizli sırlarından çeşitli dersler çıkarmaya ve bu yolla namazlarımıza yeni bir ruh kazandırmaya, bu büyük ve

---

²¹ Sahife-i Nur, c. 12, s. 148-149

günlük ibadetten daha fazla istifade etmeye muvaffak olmanın yolunu öğrenmeye çalışalım.

Namaza Hazırlık

Namazdan önce, temiz ve pak olmak gerekir. Hem vücudu pisliklerden temizlemek, hem de fıkıh ve ilmihâl kitaplarında belirtildiği üzere abdest, teyemmüm veya gusül etmek şarttır.

Abdest, namaza girmek için izin, bu büyük ibadete girmek için ruhî bir hazırlıktır; abdest olmadan kılınan namaz batıldır.²²

Abdest, imanın bir parçasıdır, kalbi nurlandırır, manevî bir uyanıklık kazandırır. İmam Rıza'nın (a.s) buyurduğu gibi yüce Allah'ın huzurunda ibadete duran bir kimse, her türlü necaset ve pislikten temiz; tembellik, halsizlik ve uyuşukluktan uzak olmalı; güçlü ve kudretli olan Allah'ın huzurunda ibadete durmak için, kalbini temiz, pak ve hazır hâlde tutmalıdır.²³

Her zaman abdestli bulunmak çok iyidir. Hatta abdestli olarak yatmak, geceyi ibadetle geçirmek gibidir. Dua, ziyaret, Kur'an-ı Kerim okumak vb. gibi diğer bir çok ibadî işler için de abdestli olunması konusunda tavsiyeler vardır; abdestsiz olarak Kur'an-ı Kerim'in ayetlerine, yüce Allah'ın, Peygamber efendimizin ve Ehl-i Beyt imamlarının isimlerine de el sürülmemelidir.

Elbette ki, beden ve elbiselerin temizliği ve abdestli olmanın yanı sıra, kalbin de ikiyüzlülük, kıskançlık, kin ve

---

²² İmam Cafer Sadık (a.s) buyurmuştur ki: “*Abdest olmadan, namaz olmaz.*” (Vesâil, c.1, 8.256)

²³ Vesâil, c.1, 8.267

nefret gibi kötü sıfatlardan arı olması; ayrıca organların, her türlü günahattan uzak olması gerekir.

Acaba, beden ve elbiseler temiz olur da kalp ve ruh temiz olmazsa, bu bir nevi nifak sayılmaz mı? O hâlde, hem beden temizliğine ve hem de kalp ve ruh temizliğine dikkat etmeliyiz. Yüce Allah'ın huzuruna daha edepli ve de daha uygun bir şekilde çıkmamız, ancak bunlardan sonra mümkün olur.

Cünüplü kimselerin gusletmeleri (boy abdesti almaları) farzdır ve bu da, özel bir şekilde, bütün vücudun yıkanmasıyla mümkün olabilir. Suyun bulunmadığı veya suyun vücuda zararlı olup da gusül ve abdest almanın mümkün olmadığı zamanlarda teyemmüm etmek gerekir.²⁴

Namaz kılmak isteyen birisinin, bedenini de örtmesi gerekir. (Kadınlarda yüz, bileklere kadar eller ve topuklara kadar ayaklar dışında bütün bedenini; erkeklerde ise en az iki avret yerinin örtülmesi).

İnsanın, namazda temiz, beyaz ve güzel kokulu elbiseler giyinmesi daha iyidir; çünkü namaz yüce Allah ile görüşmektir, edep, burada, en iyi elbiseleri giyinmeyi gerektirir.

Namaz kılınan yer ile insanın giyindiği elbiselerin helal olması, başkalarının malı ve gasbedilmiş olmaması gerekir. Namaz kılmak isteyen kimse, kibleyi ve namaz vaktini bilmeli, Müslümanların kiblesi Kâbeye yönelerek namaza hazırlanmalıdır. Yüce Allah sadece bir tarafta değildir; o her yerde hazır ve yaptığımız bütün amelleri gözetmektedir; ama yüce Allah'ın mukaddes kıldığı Kabe'ye

---

²⁴ Gusul, abdest, teyemmüm ve bunlarla ilgili şartların açıklaması için bakınız;. fıkıh ve ilmihâl kitapları.

yönelmek, İbrahimî tevhid'in, bir tek ilâha ibadet etmenin ve Kabe'yi bina eden baba ve çocuğun ihlaslarının ihya edilmesidir.

Kible, Müslümanların her konudaki tevhidi tavırlarının da göstergesidir. Sadece namazda değil, aynı zamanda dua, kurban kesme, oturma, yeme, uyuma, ölüyü gömme ve...

Bu, hayatımız boyunca mahbubumuz, maksat, gaye ve mevlamız olan yüce Allah'ın evi olan Kabe'ye yönelme ve Müslümanların safları arasında vahdet ve düzen oluşturma dersini öğretir bize.

Ezan, İslâmî Düzenin Sloganı

Ezan, tevhidi halka ilân etmenin vesilesi, Müslümanların namaz için çağrılması, İslâm'ın güzel ve etkili bir sloganıdır.

Ezanda tekbir, tevhid, Resulullah'ın (s.a.a) risaletine şahadet, halkı namaz ve kurtuluşa çağrı vardır.

Ezan, İslâm'ın varlığının ilânı, Müslümanların çağrılması ve dinî inancın öğretilmesidir.

Ezan, sessizliği kırmak, hayalî mabutlara karşı haykırış, İslâm'ı tanıma sloganı ve Allah'ın dinini savunmaktır.

Müezzinin, İslâm'da özel bir makamı ve kıyamet gününde de üstün bir derecesi vardır.

İlk Müslümanlardan olan Hz. Bilâl Habeşi, İslâm'ın ilk müezzinlerinden olma ve "ezan okuma" şerefine nail olmuştur.²⁵

---

²⁵ Vesâil, c.4, s.614

Ezan, bir defa genel duyuru ve namaz vaktinin ulaştığını bildirmek için okunur ve bir defa da özellikle namaza başlarken.

Gerçi ezan müstehaptır; ama İslâm'ın önemli nişaneleri sayıldığından okunmaları önemle vurgulanmıştır.

Allah'a ibadet eden bir Müslüman, ezanla, büyük olan Allah'ın yüce ismini, en yüksek sesle ve en açık bir şekilde bütün dünyaya yankılandırmaktadır.

İşte düşmanın belini kıran, Allah ve İslâm karşıtlarının ümitsizliğe düşmelerine sebep olan, bu tevhide ve melekûfî haykırıdır.

Niyet

Niyet; yönelme, kasıt ve kesin karar anlamına gelir. Namazda niyet, namaz kılanın sadece yüce Allah'ın emrini yerine getirip O'nun rızasını kazanması, O'na yönelip yaklaşması manasına gelir. Namaz kılanın hedefi, Allah'ın emrini ve kendi sorumluluğunu yerine getirmekten başka bir şey olmamalı.

Bir Müslüman, bütün işlerinde, özellikle ibadetlerde, Allah'a yakınlaşma niyetini esas almalıdır. Yani; Allah rızası için ve O'na yakınlaşma maksadıyla ibadet etmelidir; riya gösteriş veya diğer başka hedefler için değil.

Niyet, namazın rükün ve temel esaslarındanadır.

Namaz kılan, bu amacı ve yönelişi namaz boyunca sürdürmelidir. Niyetsiz veya maddî ve kötü niyetlerle yapılan amellerin hiç bir değeri yoktur.

Kur'an-ı Kerim'deki "Allah yolunda" tabiri, bir çok işlerde, namaz, cihad, infak ve... kullanılmıştır. Yani bu amellerin, sadece Allah için ve Allah yolunda olması gerekir.

Amellerin kabul edilmesinin şartı, niyettir, eğer ibadetlerimizde halis niyetimiz olmazsa, yaptıklarımızın karşılığında Allah'tan sevap beklememiz boşunadır. Yüce Allah, sadece ihlas ve samimiyetle yapılan ibadetleri kabul eder.

Eğer niyet, halis ve ilahî olursa, yapılan işler, az ve küçük olsa da büyük ve değerli olur, ama kötü niyetlerle ve Allah'ın rızası gözetilmeden yapılan çok işin hiç bir değer ve faydası olmaz.

Bu konuda İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

“Yüce Allah, ilâhî hedef ve gayeyle yapılan çok küçük bir ameli, halkın gözünde büyütür, ama gösteriş ve halkın dikkatini çekmek için yapılan büyük ve fazla ameli halkın gözünde küçültür.”

Demek ki, ibadet ve işlerimizi Allah rızası için yapmalıyız. Kalpler Allah'ın elindedir, izzet, şeref, itibar ve sevgi veren O'dur. Yüce Allah lâyük ve halis kullarını kesinlikle unutmaz, onların sevgisini halkın kalbine sokar; onlara yücelik ve üstünlük verir.

O hâlde, ibadet ve namazlarımızda gözeteceğimiz tek hedef Allah olmalıdır, halk değil. Allah'tan başka biç kimsenin kalbimize girmesine izin vermemeli ve halkın beğenisini kazanmaktan daha çok, Allah'ın beğeni ve rızasına önem vermeliyiz.

Elbette ki niyet ve amelde samimi ve ihlaslı olmak çok zor ve de ağır bir şeydir; şeytan, çeşitli hile ve desiselerle, Allah'ın rızası dışındaki hedeflerin kalplerimize girmesi için çalışmaktadır. Ama biz, her işimizi Allah rızası istikametinde yapabilmek için şeytan ve nefisle mücadele etmeliyiz.

Hız. Ali (a.s) Şöyle buyurmuştur:

“İŐin, ilmin, dűŐmanlık ve nefretin, alıp almaman, konuŐup konuŐmaman sadece Allah rızası için olmalıdır.” ²⁶

Eđer insan, bűtűn iŐlerine rabbanî bir renk verirse, ibadet olmayan iŐleri de ibadete dűnűŐür, çünkü bűtűn hayatı rahmanî ve rabbanî bir renk almıŐtır.

Niyet, namazın bűtűnűyle her zaman ve her yerde, Allah için olması anlamına gelir. Bűyle olmadığı takdirde, namaz ve niyet batıl ve geęersiz sayılır.

Hatta insan, namaz kılacađı mekân ve zamanla ilgili olarak veya namazını farklı bir Őekilde kılarken Allah'tan baŐka bir amaç taŐırsa, ameli yine batıl olur. Mesela insan, birisi için camiye gider, riya ve gűsteriŐ için cemaat namazına katılır veya halk gűrsűn diye rűku ve secdelerini uzatırsa bűtűn bu yaptıkları boŐunadır ve “niyetteki ihlas”la uyuŐmaz.

Allah için çalıŐan bir insan yorulmaz, űmitsizliđe kapılmaz, halkın ilgisizliđinden dolayı űzűlmez, baŐkaları teŐvik etmedi diye zaaf gűstermez. Samimiyet, insana űyle bir gű ve kuvvet verir ki, bu sayede insan hiçbir zaman ve hiçbir yerde yorgunluk, ye's ve űmitsizliđe dűŐmez, iyi ve hayırlı iŐlere yűnelir.

Hız. Ali (a.s) Şöyle buyurmuştur:

“İhlasla yapılan ameller hariç, diđer bűtűn ameller, faydasız, kof ve batıldır.” ²⁷

Gűrűnűrde birbirine benzeyen iki iŐten hangisinde taŐınan niyet daha halis ve daha iyi olursa, onun deđerı daha fazla olur. Mesela, birisine bıçak ekenle, cerrah bir doktor,

---

²⁶ Fihrist-i Gurer'ul-Hikem, İhlas Bűlűmű

²⁷ Fihrist-i Gurer'ul-Hikem, İhlas Bűlűmű

insanın karnını yarma konusunda aynı işi yapmaktadırlar; ama birincisi zindana götürülür, diğerine ise para verilip teşekkür edilir. Çünkü birincisinin amacı düşmanlık ve adam öldürmektir, ikincisi ise iyilik, sevgi ve yaşatmak amacıyla bu işi yapıyor!

Demek ki niyet, bütün ibadetlerin mayasıdır. Hz. Ali'nin (a.s) buyurduğu gibi:

*“Niyet, yapılan işin esasıdır.”*²⁸

Aynı şekilde yan yana namaz kılan iki insanın görünürde yaptıkları iş aynı olabilir; ancak daha ihlaslı niyet taşıyan kimsenin namazı, daha değerli ve daha makbul sayılır.

Nasıl İhlaslı Olabiliriz?

İhlaslı olmak için, inanç, düşünce ve dinî anlayışlara dikkat etmek gerekir. İnsanın bakış açısı niyetini de etkiler.

Örnek olarak, eğer biz inanırsak ki:

- İnsan yaratıkların en üstünü, Allah'ın yeryüzündeki halifesi, yaratılışın özü ve hedefidir.

- Amellerimizin hesabını soracak olan yüce Allah'tır. Amellerin mükâfatını verecek olan O'dur, hatta en küçük amellerimize; niyetimizin pak ve temiz olması halinde büyük karşılıklar verecek olan da yine O'dur.

- Büyük ve küçük bütün kötü amellerimizin hesabı eksiksiz olarak bizden sorulacak ve insan dünya ve ahirette amellerinin neticesini görecektir.

- Yüce Allah kötü amel ve ayıplarımızı örtüp, iyiliklerimizi açığa çıkarır.

---

²⁸ Fihrist-i Gurur'ul-Hikom, Niyet Bölümü

- İnsanın kıymet ve değeri "cennettir", bunun dışında, insan kendisini hangi kıymet ve değer karşılığında satarsa satsın gerçekte zarar etmiştir. İnsanın, dünyayı kendi değerinin karşılığı olarak kabul etmesi zararlı bir ticarettir.²⁹

- İnsanın amellerinin alıcısı yüce Allah'tır ve insan amellerinde Allah'la alış veriş hâlinindedir ve de hesabı O'na verecektir.

- Bizim her neyimiz varsa O'ndandır, velinimetimiz, sahibimiz Rahman ve Rahim olan Allah'tır.

- İnsan, birbirine zıt iki sevgiyi kalbinde barındıramaz.³⁰ Ya Allah sevgisi ya dünya sevgisi... Ya Allah aşkı ya halk ve maddîyat aşkı... Bu ikisinden birini tercih etmelidir.

- Dünya çabuk solan bir çiçektir, öyle bir çiçektir ki hiç bir kimse için açmadı ve hiç bir kimse için vefa göstermedi. Yüce Allah, dünyayı az bir menfaat; aldatıcı bir böbürlenme ve oyalanma olarak nitelemiştir.

- Kıyamet ve hesap gününde bütün vasıta ve şefaathiler geçersiz olur; insana fayda sağlayacak olan, takva ve ihlasla yapılan salih amel ve ibadetlerdir. O gün herkes kendi derdine düşecek; dünyada kendilerine gönül bağladığımız kimselerin hiç birisi bize bir fayda sağlayamayacaktır. Orada herkes kendi amellerinin karşılığını görecek ve herkes ektiğini biçecektir.

---

²⁹ "Dünyayı kendisine fiyat biçmek, ne de kötü bir ticarettir." (Hazreti Ali (a.s) Nehc'ül-Belâğa, 32. Hutbe)

³⁰ "Allah bir adamın göğüs boşluğunda iki kalp (gönül) yaratmadı..." (Ahzab, 4).

- Riya ve gösteriş yapanlar her ne kadar dünyada halkı aldatabiliyorsa da, ahiret gününde rezil ve rüsva olacak ve de amellerinin boşa gittiğini anlayacaktır.

Evet!...

Bütün bunlara gönülden inanırsak; ihlas ve samimiyete daha çok yaklaşır, Allah'tan başkası için yaptığımız ameller azalır, halkın görüş ve beğenisi bizim için önemini yitirir. Bizi harekete geçiren tek etken ve taşıyacağımız asıl gaye, Allah'ın rızası, Allah'ın isteği ve Allah'ın vereceği sevap olur.

Biz Allah'ı göremiyorsak, Allah bizi görmektedir.

Eğer işin içinde azap ve ceza olmasa da, yüce Allah'a verdiği nimetler karşılığında şükretmek ve kulluk vazifesini yerine getirmek için, ihlaslı bir şekilde ibadet etmeli ve yasaklardan kaçınmalıyız. Âlem, Allah'ın huzuru demektir, Allah'ın huzurunda günah ve kötülük yapmamalıyız.

Dünya, ilâhî nimetlerin bize sunulduğu bir sofradır, Allah'tan başkasına yönelip Allah'a ve verdiği nimetlere hususunda, riya, gösteriş ve nankörlük yapmamalıyız. İbadet, sadece cehennem korkusu ve cennete ulaşma hedefi için değil, Allah'ın ibadet edilmeye lâayık olduğu için yapılmalıdır. Böyle bir ibadet "özgür insanların ibadeti"dir, ki Emir'ül-Müminin Hz. Ali (a.s) de, Allah'a bu amaçla ibadet ediyordu.
31

Yakın merhalesine ulaşan kimse, ihlas makamına da ulaşabilir. Hz. Ali'nin (a.s) de tabir ettiği gibi "*ihlas, yakinin meyvesidir.*" 32

---

³¹ Hazreti Ali (a.s); Nehc'ül-Belâğa, Hikmet: 237

³² Fihrist-i Gurer'ul-Hikem, İhlas Bölümü

Eğer Allah'ın huzurunda olduğumuza, O'nun bütün yaptıklarımızı gördüğüne, kalplerimizdeki niyetlerden haberdar olduğuna, her türlü izzet ve zilletin O'nun elinde olduğuna, O'nun rızasının, geçici olan dünya hayatından daha değerli olduğuna... yakinen inanırsak ihlas makamına ulaşmış ve artık başkalarının meth-u senalarına, takdir ve övmelerine aldırış etmez oluruz.

Hz. Ali (a.s) ve aile fertleri, üç gün üst üste iftarlarını hiç bir teşekkür ve herhangi bir karşılık beklemeden yetime, esire ve miskine verdiler.³³ Yüce Allah da, ihlasla yaptıkları bu infaka karşılık, İnsan Suresi'ni nazil ederek, Ehl-i Beyti onurlandırdı.

İhlaslı bir insan, İslâmî görevini yerine getirirken, bu konuda halk tarafından yapılacak övgü ve kınamalardan dolayı tavır değiştiremez.

Halkın önemseyip önemsememesi, yapacağı hayırlı işlere hiçbir tesiri olmaz.

Yapacağı her işi, şer'î vazifesini yerine getirmek amacıyla yapar. Şunun, bunun hal ve hatırı için vazifesinden vazgeçmez, yapması gerekenden de el çekmez.

Mal ve makam sevgisi onu, ilâhî emirleri yerine getirmekten alıkoymaz.

Onun zahiri ve batını (içi ve dışı) birdir.

Allah ve İslâm yolunda her türlü eziyet ve meşakkatlere tahammül eder.

Taassup ve bencillikten uzaktır.

Yaptığı hatalı işlerde ısrarcı olmaz.

---

³³ İnsan Suresi, 9. Ayet

İlâhî emirlere itaat eder; halkın, arzu ve isteklerine değil...

ALLAH-U EKBER...

Şimdi, namazımızı kılmaya başlayabiliriz. Allah'ı anarak, O'nu yâd ederek, O'nu ululayarak.

Niyetten sonra "Allah-u Ekber" diyerek, büyük ve yüce olan Allah'tan başka her türlü düşünceyi kalbimizden atarak, sadece ve sadece O'na yönelerek, O'nun rahmet, kudret ve azametinden başka hiç bir şeyi düşünmeyerek, namaza giriyoruz. Çünkü O "ekber"dir. Her şeyden daha büyük; en büyük!

Her şeyden, herkesten ve aklımıza gelen her türlü vasıftan büyük! Tavsif edilmesi mümkün olan her şeyden, dediğimiz, istediğimiz, tanıyıp ve tanıtacağımız her şeyden daha büyük!

Kudreti, en üstün kudrettir. Zatı, ebedidir. Lütfü, sınırsız ve sonsuzdur. Nimetleri, hadsiz, hesapsızdır.

İlmi, sınırsızdır. Eşsizdir, şeriksizdir, zevalsizdir, hiç bir şeye ve hiç kimseye muhtaç değildir.

"Allah-u Ekber"; yani O'nun kudreti karşısında hiç bir kudreti tanımıyor, kabul etmiyoruz. O'ndan başkasından korkmuyoruz, sadece O'na itaat ediyor, kalbimizi O'ndan başkasına teslim etmiyoruz, kalbimizde sadece ve sadece O'nun aşkı ve muhabbeti vardır, sadece O'nun huzurunda kulluk ediyoruz. Çünkü O, her şeyden yüce, her şeyden üstün ve her şeyden büyüktür.

Hiçbir terim, O'nun azametini hakkıyla ifade edemez. Hiçbir söz, O'nun gerçek büyüklüğünün karşılığı değildir.

...Allah-u Ekber!

Allah'ın azametini, her ne kadar çok hisseder ve ona kesin olarak inanırsak, Allah'tan başka her şey gözümüzde küçülür ve değerini yitirir.

Gökyüzüne her ne kadar yükselirsek, yeryüzündeki evler bir o kadar küçük görünür, örneğinde olduğu gibi.

"Tekbir" getiren kimse, gerçekten de Allah'ın azamet ve büyüklüğüne inanıp bunu diliyle de ikrar ederse, artık Allah'tan başka hiç bir şeyi büyük görmez.

Tekbir, namazın hem başlangıcı ve hem de sonudur.

Namazın her yerinde, her rüku ve her secdeden sonra, hatta namazın selamından sonra bile bu sloganı dile getiririz. Tekbirinde, ibadetin lezzet ve tadını hisseden kimse, namazının kabul edildiğini bilmelidir.

Elleri kulak hizasına kaldırıp "Allah-u Ekber" dediğimizde, Allah'tan başka her şeye sırt çevirip sadece Allah'a doğru yönelmeliyiz. Bu ruh hâletini namaz boyunca da devam ettirmeliyiz.

İnsanın, diliyle "Allah-u Ekber" deyip de gerçekte, hayatında ve kalbinde başka şeyleri mesela, dünyayı, serveti, şöhreti, makamı, liderliği, parayı, mideyi, şehveti, dostluğu, arkadaşlığı, akrabalığı, evi, arabayı vb. şeyleri daha önemli ve daha büyük görmesi, ne kadar büyük ve de ne kadar apaçık bir yalandır.

"Allah-u Ekber" diyen birisi, Allah'tan başka her şeyi küçük görmeye ve de Allah'tan başka her şeyi, hatta canını bile Allah için feda etmeye hazır olmalıdır!!

Gerçekten de "Allah-u Ekber", büyük ve derin anlamlı bir sözdür.

Resulullah (s.a.a) bu konuda buyurmuştur ki:

“Allah katında, “Allah-u Ekber” sözünden daha büyük ve daha sevgili bir söz yoktur!” ³⁴

FATİHA SURESİ

Namazımızı, tekbirden sonra, önce Fatiha Suresi, daha sonra da herhangi bir sure, mesela İhlas Suresi ile sürdürüyoruz.

Fatiha Suresi, "**Bismillahirrahmanirrahim**" ile başlar.

Rahman (esirgeyen) ve Rahim (merhametli) olan Allah'ın adıyla başlıyoruz.

"Bismillah", Allah'a yönelip, O'ndan yardım isteme parolasıdır.

"Bismillah", şeytanı kovar, kalbi Allah'ın zikriyle nurlandırır, insanın Allah'la olan kulluk ve bağlılığının nişanesi, Allah'a olan aşk ve tevekkülün ilanıdır.

Herkes, hangi inanç ve hangi mektepte olursa olsun bir kimsenin veya bir şeyin adıyla başlar işine; ama Müslüman, bütün işlerine (bunlardan biri olarak da namaza), sadece en üstün ve en yüce isim olan Allah'ın ismiyle başlamalıdır.

"Ey ismi en iyi başlangıç olan! / İsmi anmadan mektubu açmam mümkün mü hiç?"

Daha sonra, Allah'a hamd ve şükür gelir.

Bütün şükür ve övgüler sadece Allah'a mahsustur, çünkü bütün nimetler, bütün rahmetler, bütün can ve hayatlar O'ndandır.

---

³⁴ el-İhtisas, Şeyh Mufid, s.34

O'nun nimetlerini sayabilmek mümkün müdür?

Kuran-ı Kerim'de buyrulmaktadır ki:

"...Eğer Allah'ın nimetlerini saymak isterseniz sayamazsınız!..." ³⁵

Devamlı suda olup da, suyun kudretinden haberdar olmayan bir balık gibi, biz de hayatımızın başlangıcından sonuna kadar, her lahza nimetlere gark olmuş bir durumdayız ve ne yazık ki bundan gaflet içerisindeyiz.

Sahip olduğumuz can, yetenek ve kabiliyetler, sıhhat ve selamet, akıl ve vicdan, su ve otlaklar, meyve ve hayvanlar... bunların hepsi insanın hizmetindedir.

Bulut, rüzgar, sis, güneş, gökyüzü ve... hepsi insan için hareket halindedir.

Gece ve gündüzün birbirlerini takip edişi, deniz, içindeki bütün nimetleriyle, yer ve içindeki hububatıyla, gökyüzü, ay ve güneşiyle, onunla etrafımızı gördüğümüz göz, konuştuğumuz dil, sesleri işittiğimiz kulaklar, bir çok konuyu ezberlediğimiz hafıza, vücut organlarımız arasındaki uyum ve... binlerce, yüz binlerce nimet, ki yüce Allah'ın buyurduğu gibi bunları saymakla bitiremeyiz. Bunların hepsi bizi kuşatmıştır.

"Elinden geldiği ve dilinin döndüğü kadar

O'nun şükrünü edâ etmeye çalış ey gönül."

Öyleyse, sadece O'nu över, bütün hamd ve senaları O'na mahsus kılarız:

"Elhamdulillah Rabb'il-Âlemin"

O âlemin yaratıcısıdır, bağışlayan ve merhamet edendir, rızık verendir, kıyamet gününün sahibidir ve O'ndan

---

³⁵ İbrahim Suresi, 34. Ayet

bizleri doğru yola, "sırat-ı müstakim"e hidayet etmesini isteriz.

Sırat-ı müstakim; dinin, vahyin ve yüce Allah'ın yoludur.

Peygamberlerin, imamların ve salihlerin yoludur.

Takva, temizlik, adalet, iyilik, kulluk, hakka ibadet, Allah'a itaat, günahlardan uzaklaşma, kıyamet ve hesap gününden korkma yoludur.

Bizi sapıklıktan, nefsanî heva ve hevesten, fesat çıkarmaktan, Allah'la ve O'nun diniyle düşmanlıktan uzak olan iyi ve salih insanların yoluna hidayet edip bu yolda, bize devamlılık vermesini isteriz.

İhlas Suresi'nde de, yüce Allah'ı bir ve tek, hiç bir muhtaç olmamak, çocuğu bulunmamak, eşi ve benzeri olmamak gibi sıfatlarla övüp methediyoruz.

Rükû ve secdelerde Allah'ı methedip övmekle birlikte O'nu her türlü eksiklik, noksanlık, zayıflık, zulüm, haksızlık, cehalet ve her türlü insanî, maddî ve sınırlayıcı sıfatlardan münezze ve yüce biliriz.

Tesbihatımız, yüce Allah'ı takdis ve tenzih etme sloganıdır: "Subhanallah..." "Subhane Rabbiye'l-a'la ve bihamdih."

EY RAHİM OLAN ALLAH'IM!

Ey yüce yaratıcımız, sana binlerce şükürler olsun ki bizi hidayete ulaştırdın, bize akıl verdin.

"Sırat-ı müstakim"e kılavuzluk etmeleri için peygamberleri ve de ilâhî hüccet ve delilleri gönderdin.

Maddî ve manevî, küçük ve büyük, açık ve gizli nimetleri, bol bol, bizim için yarattın.

Senin huzurundaki rükuumuz, bizim tevazu ve alçakgönüllülüğümüzün nişanesidir.

Biz hiç bir kudret ve süper güç karşısında başımızı eğmiyor, bükmüyor, teslim olmuyoruz; ama sonsuz kemal ve sınırsız kudret sahibi olan senin huzurunda saygıyla eğiliyor, secde ederek yerlere kapanıyor, alnımızı toprağa koyuyor, tesbih ediyoruz: "*Subhane rabbiye'l-azîmi ve bi-hamdih... Allah-u Ekber!*"

Ey yüce rabbimiz, günahlarımızı bağışlayacak olan sadece sensin!

Bizi affetmezsen kıyamet gününde çok zor durumda kalırız...

Hidayet etmezsen sapıklıktan kurtulamayız.

Elimizden tutmazsan, şeytanın, heva ve hevesimizin esiri olmaktan kurtulamayız...

İtaat, ibadet ve kulluk konusunda bize başarı vermezsen senden uzaklaşırız, senden uzaklaşırsak, hakikatten ve temizlikten uzaklaşırız, hakikat ve temizlikten uzak olanlar ise cehennemlidir.

Allah'ım!...

Sen hataları affedersin, kunut dualarımızda senden bağışlanma, mağfiret ve rahmet istiyoruz.

Sen, bütün günahkârları affedersin, senin rahmetinden ümit kesmek büyük bir günahtır.³⁶

---

³⁶ “..Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar..” (Zümer; 53)

Sen o kadar esirgeyen ve rahmet edensin ki, hatta kötülüklerimizi bile iyiliklere dönüştürürsün...³⁷

Günah çukuruna düşmememiz, heva ve hevesimize kapılmamamız, şehvet ve maddiyata esir olmamamız için bize rahmet ve merhamet et.

Sadece senin kulunuz, ellerimizi senin huzurunda açıp, ihtiyaç ve isteklerimizi sadece senden isteriz. *"İyyake na'budu ve iyyake nestaîn"*

Sadece sana ibadet eder ve sadece senden yardım dileriz.

Bizim istediğimiz, ancak sende bulunmayan bir şey var mı ki?

Bizim için ihtiyaç olup da bize vermediğin bir şey mi var?

Hangi tuzak, tehlike ve zarardan bizleri korumadın ki?

Senin, bizi davet edip çağırmadığın hiç bir iyilik, güzellik, saadet ve doğruluk var mı?

Ey bütün iyiliklerin kaynağı! Ey bütün temizliklerin membaı!

Ey eşi ve benzeri olmayan, her şeye lâıyk olan Rabbimiz; vesvese ve günah yolandan (ki gerçekte sapıklıktır) uzak birer kul olmak için, bizi muvaffak et.

Allah'ım!...

Senin huzurunda, yerlere kapanıyoruz, yani biz topraktanız ve yine toprak olacağız, başımızı secdeden kaldırıyoruz, yani ölümden sonra bir daha dirilecek ve

---

³⁷ **“Ancak tevbe edip inanan ve faydalı işler yapanlar, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere dönüştürecektir...”** (Furkan; 70)

yaptığımız her şeyin hesabını senin huzurunda vereceğimiz inancındayız.

Secde, bizde kulluk ve alçakgönüllülük ruhunu uyandırır.

Ve bu hâl, senin, her şeyden daha fazla beğendiğin manevi bir hâldir.

Sen, bizim gibi günahkâr kulların, alnını toprağa koyup "Ya Rab, Ya Rab" diyerek seni çağırmasını ve senin de bize cevap vererek, bizleri affetmeni seviyorsun.

Sen, salih ve halis kullarının "Ya Rab, Ya Rab" haykırılarına cevap olarak melekleri, velilerinin işleriyle görevlendirmeyi seviyorsun.

Teşehhüde oturmamız; Allah'ın birliğine ve Peygamber'in risaletine şهادet etmemizdir.

Selâmımız; Resulullah'ı, salih kulları, melekleri ve bütün müminleri selâmlayıp onları methetmektir.

Allah'ım!... Ey Rahim olan Allah'ım, namazlarımızı kabul eyle; bizi, senin üzerimizde olan hakkını idrak edip emirlerine hakkıyla itaat eden kullarımdan eyle.

KALP HUZURU, NAMAZIN RUHUDUR

Her şeyin bir bedeni, bir de ruhu vardır. Namazın ruhu da, "kalp huzuru"dur; kalp huzuru olmayan bir namaz, sadece kelime, hareket ve şekillerden ibarettir.

Namazda kalbî huzurun manası; insanın Allah'a kalben yönelerek O'ndan gaflet etmemesi, namazı idrak etmesi, ayrıca insanın ne istiyor, hareket ve fiillerinin manası nedir, kime yönelmiş, kıblesi neresidir, niçin namaz

kılmaktadır, nasıl bir ilâh karşısında dua ve niyaza, hamd-ü senaya, kulluk ve ibadete durduğunu iyice bilmesidir.

Eğer insanın zihni diğer meselelerle meşgul olursa, insan dalgınlığa düşerse, her ses, her manzara, her geliş-gidiş, her yazı ve resim kendisini meşgul eder, nerede durduğunu, ne yapmakta olduğunu bilmez, namazda olduğunu unutursa, bu, kalbî huzurun bulunmadığı manasına gelir.

Namazda kalp huzurunu elde etmenin yolu, insanın, namazın manasını, okuduğu şeylerin anlamını bilmesidir.

Diğer bir yolu, gidiş-gelişlerin, seslerin, resim ve tabloların dikkatini çekmeyeceği bir yerde namaz kılmasıdır.

Bir başka yolu, namazdan önce ve namaz sırasında, namaz kılan kimseye dikkat ve maneviyat veren, Allah'la olan irtibat ve bağını kuvvetlendirip kendi kulluğunu kendisine hatırlatan sünnet ve müstehapları yerine getirmesidir.

Önemli bir şahsiyetle görüşmeye gittiğimizde, en iyi elbiselerinizi giyinir, edepli bir şekilde, onun huzurunda durur veya oturur ve her türlü edep dışı hareketten kaçınırsınız. Onun ve kendinizin sözlerine dikkat eder ve görüşme müddeti boyunca o önemli şahsiyete hürmetle davranırsınız.

Yüce Allah, varlıkların en üstünüdür; kâinat ve bütün varlıkların kaynağı O'dur. Biz, O'nun nimetlerinden yararlanan zayıf ve muhtaç kullar olarak, verdiği nimetler karşılığında, şükür vazifesini yerine getirmek için namaz kılar ve ibadet için huzurunda dururuz.

Allah huzurundaki bu konumumuza dikkat etmemiz, kalbi yumuşatır; tevazu, huşu ve alçakgönüllülük meydana getirir.

Namaz "Allah'ın zikri"dir. Elimizden geldiği kadar, yüce Allah'ın azamet ve yüceliği, bizim ise muhtaç birer kul olduğumuz konusunu devamlı kalbimizde diri tutarsak kılacağımız namaz daha yapıcı olur.

Unutmamamız gerekir ki, rükularımızda, yüce yaratıcının azameti karşısında eğiliyoruz.

Secdelerimiz, bütün varlıklarla birlikte yüce Allah'a huşuyla itaat edip teslim olmamızdır.

Tesbihatımız, yüce Allah'a secde edip tesbih eden kâinatın bütün zerreleriyle eşlik etmemiz demektir.

"Değil sadece insanoğlu O'nu tesbih etmede / Daldaki bülbül de lisan-ı haliyle O'nu tesbih etmede."

Sadece biz değil, bütün âlem, kendine has lisanıyla Allah'ı takdis ve tesbih etmektedir. Ve bu, O'nun hikmet ve kudretinin nişanesidir.

"Gün yüzüne çıkan her bitkinin ilk sözüdür, "Vahdehu lâ şerike leh!"

Kalbin huzuru, namazın can damarıdır.

İbadet ve namazlarımızda, Allah'tan başka hiç kimseyi düşünmemeye, kalbimizin, fikrimizin ve dikkatimizin başka yerlere dağılmamasına gayret edelim.

ALLAH'IN VELÎLERİNİN NAMAZI

Hayatta, ilişkilerimizde, cihatta ve ibadetlerimizde örneğimiz, masum rehberlerdir.

Onların namazı da bizim için örnektir. İnsanın, Allah hakkındaki marifeti arttıkça, ibadeti daha derin, daha âşikane ve daha arifane olacaktır.

Peygamberler ve Allah'ın velileri, Allah'a olan aşk ve muhabbetlerinden dolayı herkesten daha çok ibadet ederlerdi. Allah'ı devamlı zikreder, secdeleri uzun, rükuları daimi, gece namazları gözyaşlı ve duaları kalpten idi.

Hız. İbrahim'in (a.s) "Halilullah" (Allah'ın dostu) makamına ulaşmasının nedeni, onun uzun secdeler yapmasıydı.³⁸

Hız. Musa (a.s), her müstehap (sünnet) namazdan sonra yüzünün sağ ve sol tarafını toprağa koyardı.³⁹

İmam Musa Kâzım (a.s), sabah namazından sonra başını secdeye koyup günün belli bir bölümünü bu şekilde geçirirdi.⁴⁰

İmam Zeynelabidin (a.s) secde halinde Allah'ı o kadar fazla zikreder ve secdeyi o kadar uzatırdı ki, başını secdeden kaldırdığında bedeni terden ıslanırdı.⁴¹ Bundan dolayı İmam Zeynelabidin'e (a.s) "Seccad" lakabı verildi, secdeleri o kadar uzun olduğundan alnında ve secdede yere gelmesi gereken diğer organlarında secde izi oluşmuştu.⁴²

Hız. Ali'nin (a.s) rükuları o kadar uzun olurdu ki, bacak ve ayaklarından ter akardı.⁴³

Allah Resülü namaza öyle aşıktı ki, namaz vaktinin gelmesini sabırsızlıkla beklerdi, namaz vakti girdiği vakit de hiç kimseyi tanıımıyormuş gibi hemen namaza dururdu.⁴⁴

---

³⁸ Müstedrek'ül-Vesâil, el, 8.324

³⁹ Kısar'ul-Cümel

⁴⁰ Kısar'ul-Cümel

⁴¹ Bihar'ul-Envar, c.82, s.137

⁴² Vesâil, c.4,8.977

⁴³ Bihar'ul-Envar, c.82, s. 110

⁴⁴ Sünen'ün-Nebi, 8.261

Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

*“Yüce Allah, namazı gözümün nuru kıldı ve onu, bana sevdirdi. Aç ve susuz bir insan, su ve yemek yediğinde doyar; ama ben, hiç bir zaman namaza doymuyorum.”*⁴⁵

Allah Resulü'nün kalbi, namaz kıldığı zaman, Allah'ın korkusundan titrerdi.⁴⁶

Allah Resulü, gecenin büyük bir kısmını ibadetle geçirirdi.

Hz. Ali (a.s) namazda kendisinden geçerd, yüzünün rengi değişirdi.

Hz. Peygamber (s.a.a) buyurmuştur ki:

*“Uzun secdelerle bana yardım ederseniz, ben de sizlere cenneti garantilerim.”*⁴⁷

Kur'an-ı Kerim'de, Allah Resulü'nün (s.a.a) dostlarının simaları şöyle tarif edilmektedir:

"Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun yanında bulunanlar, kâfirlere karşı çok şiddetli, kendi aralarında ise merhametlidirler. Onların, rüku ve secde ederek Allah'ın lütuf ve rızasını aradıklarını görürsün. Yüzlerinde secdelerin izinden alâmetler vardır..."⁴⁸

Allah velileri ve yüce insanların namazları konusundaki örnekler, bu özet kitaba sığmayacak kadar fazladır.

---

⁴⁵ Sünen'ün-Nebi, s.269

⁴⁶ Sünen'ün-Nebi, 0.269

⁴⁷ Müstedrek'ül-Vesâil, c.I, 8.329

⁴⁸ Fetih Suresi, 29. Ayet

NAMAZIN SONU

Namaza, öz ve kısa bir bakıştan sonra, namazın son merhalesine ulaşıyoruz.

Yaptığımız son secdeden sonra iki dizimiz üzerine teşehhüt için oturup, Allah'ın birliğine ve Hz. Muhammed'in (s.a.a) Allah'ın kulu ve resulü olduğuna şahadet ederiz.

Allah'ın Resulüne salat ve selâm ederiz.

Kendimize, Allah'ın salih kullarına, meleklerle ve selâma lâıyk olan herkese de selâm ederiz.

Namazdaki selâmlarımız, Allah'ın resulü ve gerçek müminlerle; doğruluk ve iyilikle, doğrular ve iyilerle anlaşmak, onlarla bağlılığı ilân etmek manasına gelir.

Allah Resulü ve onun pak Ehl-i Beyti'yle bağlılığımızı, hatta namazın teşehhüdünde bile, bir daha tekrar ediyoruz. Çünkü din, Ehl-i Beyt'le irtibat kurulmadan eksik, namaz da, onlara selâm gönderilmeden batıldır.

Bu konudaki önemlilik, bize doğru rehberliğin rolünü de öğretmektedir.

Bizim, Hz. Muhammed'in (s.a.a) risaletine şahadet etmemiz ve O'nun soyundan olan Ehlibeyt İmamları'na selâm göndermemiz; Kur'an ve Allah yolundaki sahih ve gerçek rehberlik çizgisiyle olan biatimizi yenilememizdir.

Hiz. Resulullah (s.a.a), bizim selâmımızı işitmekte ve bize cevap vermektedir (ama biz bunu idrak edemiyoruz).

İnsanların en yücesi olan Hz. Muhammed (s.a.a) gibi birisine selâm verip onun da selâmımızın cevabını vermesinden daha büyük bir saadet ve mutluluk düşünülebilir mi?

Namazdaki selâmımız, bu yüce şahsiyetin, bize doğru yolu göstermek için çektiği bunca zahmetlerin kadrini bilmek ve ona saygı ve ihtiram göstermektir.

NAMAZ SONRASI MÜSTEHAPLAR

Namaz bittikten sonra, insanın hemen kalkıp gitmemesi, namazın tamamlayıcısı sayılan dua, tesbihat ve diğer sünnet ve müstehapları da yerine getirmesi çok daha güzeldir. Namazdan sonra yapılan bütün bu müstehaplara "ta'kibat" denilmektedir.

Dua kitaplarında, her namazdan sonra yapılması tavsiye edilen özel dua ve müstehaplar açıklanmıştır.⁴⁹

Namazdan sonra Kur'an-ı Kerim okumak, tövbe ve istiğfar etmek, salavat getirmek, yüce Allah'tan ihtiyaçlarımızı gidermesini istemek, muhtelif dualar okumak, Hz. Fatıma'nın (a.s) tesbihatını yerine getirmek ve şükür secdesi yapmak... bunların hepsi, yapılması tavsiye edilen müstehap ve sünnetlerdir.

Çok tavsiye edilen Hz. Fatıma (a.s) tesbihatı, namazdan sonra, 33 defa "Subhanallah", 33 defa "Elhamdulillah" ve 34 defa "Allah-u Ekber" demektir. Sevabı çok olan bu zikirleri Hz. Resulullah (s.a.a), kendi kızı Hz. Fatıma'ya (a.s) öğretmiştir. Bundan dolayı bunlar Hz. Fatıma (a.s) tesbihatı diye meşhur olmuştur.

Namaz ve ulu Allah'a aşık olan birisi, namazdan sonra Allah'la olan bu irtibatı hemen koparmaz, dua ve zikirleri de yerine getirir.

---

⁴⁹ Mefatih'ül-Cinan kitabının ilk sayfalarına bakınız.

Başı secdeye koyup, Allah'a hamd ve şükürler olsun, demek; ya Rab, ya Rab, diyerek af ve mağfiret istemek; Allah'ı, verdiği bütün bu nimetlerden dolayı medh-u sena etmek, namaz kılanın marifet ve edebini gösteren şükür secdesini yapmak da namazdan sonra yapılması tavsiye edilen müstehaplardan bir diğeridir.

Elbette ki, şükür secdesi nimetlere karşılık yapılacak olan teşekkürün bir örneğidir. Allah'ın bizim için yarattığı nimetlere şükretmenin bir çok muhtelif şekil ve çeşidi vardır. Bunların en önemlilerinden birisi de günahlardan uzaklaşmaktır.

CUMA VE CEMAAT NAMAZLARI

Aslı farz olan namazın cemaatle kılınması çok tavsiye edilen müstehaplardandır. Günlük beş vakit farz namazların dışında, nafile namazlar olarak isimlendirilen ve bunlardan ayrı olarak da muhtelif münasebetlerle kılınan diğer müstehap namazlar da, çok tavsiye edilmiştir.

İbadet aşkı, Allah'ı razı etmek isteyen muvahhid bir insanı sadece farzlarla yetinmeyip diğer müstehap ve nafile ibadetleri, gece namazı ve... yerine getirmeye de itmelidir.

Cemaat namazlarının sevap ve mükâfatı, vasfedilmeyecek kadar çoktur.

Haftada bir defa olarak kılınan cuma namazının, ibadî yönünün yanında içtimaî, siyasî ve kültürel yönleri de vardır. Cuma namazı, Müslümanların saflarını daha bir sıkılaştırır, tefrika ve nifak meydana getirmek isteyenlerin hilelerini ve İslâm düşmanlarının yalan ve yanlış propagandalarını etkisiz hâle getirir.

Cuma ve cemaat namazları, Müslümanların azamet ve yüceliklerinin alametidir.

Cemaat namazları, Müslümanların birbirlerini tanıyıp, birbirleriyle yardımlaşarak sorunlarını halletme ortamını oluşturur.

Cemaat namazının değer ve faydası, ne kadar kısa ve gecikmeyle kılınmış olsa da uzatılarak vaktin evvelinde kılınan münferit namazdan daha fazladır.

Cuma ve cemaat namazlarının saflarında, gönül birliği, eşitlik ve beraberlik meydana gelir.

Cemaat namazlarında, bencillik ve benmerkeziyetçilik eriyip ortadan kalkar.

Müminler, cemaat hâlinde olmalarından dolayı Allah'ın rahmetini daha fazla kazanmış olurlar.

Hadislerde şöyle buyrulmuştur:

*“Cemaat namazının sesini işitip de ona itina göstermeyen kimsenin namazının değeri yoktur.”*⁵⁰

*“Cemaat namazlarına devam etmek, insanı münafik olmaktan korur.”*⁵¹

SON SÖZ

Elimizdeki kitabın sonuna geldik; ama... daha yolun başlangıcındayız.

İnsan olmak; kemale erişme, kulluk etme, Müslümanca yaşama, Allah'ı, sahip ve hakim bilme ve Allah'a ihlaslı bir şekilde ibadet etmeyle gerçekleştirilebilir ancak.

---

⁵⁰ Vesail; c.5; s.375

⁵¹ Men La Yahzuruh'ul-Fakih, c.1; s.377

Namaz, bizim yaratıcımızla olan dostluğumuzdur; bu konuda gevşeklik göstermeyelim.

Namaz, "kulun", "Yaratıcısıyla" konuşmasıdır; onu sevelim.

Namaz, ruhumuzun gıdasıdır; onu unutmayalım.

Dikkat ve kalp huzuru, namazımızın can ve ruhudur; namazda devamlı Allah'ı yâd edelim.

Namaz, münker ve kötülüklerden alıkor; ondan daha fazla faydalanmaya çalışalım.

Namaz, bir insanın yaratıcısıyla olan irtibatında en iyi ibadet, en önemli farıza, en aşıkane duadır. Onu en temel işlerimizden biri kabul edelim.

Namaz olmazsa, ruh yorulur, ümitler zayıflar, insanın kalp ve gönlü neşesiz ve sönük olur.

...Şimdiye kadar, namaz konusunda kusur ve tembellikte bulunmuşsak, tövbe ve kemale ulaşma yolu bizim için açıktır. Kelimenin tam anlamıyla "Muhammed Ümmeti" ve "Ehl-i Beyt Dostu" olmak için, ciddi bir şekilde karar verelim. Bu örnek önderler dinin ihyası ve insanların maddî sınırları aşıp Allah'la irtibat kurlmaları için misyon yüklenmişler, cihad etmişler, şehit olmuşlar. Öyleyse:

Namaza önem verelim... İnşallah.